

Jegyzőkönyv

az Erdélyi Múzeum-Egylet orvos-természettudományi szakosztályának
1904. évi június hó 1-én tartott természettudományi szaküléséről.

1. FEJURY LAJOS: „*Tanulmányok a borok nitrogén-tartalmáról*” tartott előadásában utalt vizsgálataira, a melyek szerint a borokban a legfőbbkétesebb lecrjedés és jó kezelés mellett is mindig maradnak nitrogén-vegyületek s így a nitrogén állandó alkotórészét képezi a boroknak. A borok nitrogéntartalmát tág határok között ingadozónak találta, valószínűnek tartja azonban, hogy a nitrogén-tartalom a magyar borokban 0.1%-on fölül nem emelkedik. A borok nitrogéntartalmát a borok extract alkohol-tartalmához stb. viszonyította, azonban használható következtetést nem sikerült levezetnie. A borok nitrogéntartalmának, illetőleg nitrogén-vegyületeinek ismeretéhez közelebb jutott az által, hogy sikerült nemcsak kimutatnia, de meghatároznia is a borokból leválasztott glicerín nitrogéntartalmát. Valamennyi elemzésből kifolyó adatai azt bizonyítják, hogy a természetes jó borok nitrogéntartalmának közelítőleg 0.1 része megy át az illető borból leválasztott glicerínbe s így a borok jóságának megítélésénél fontos adat birtokába juthat a bor-chemikus.

2. DVORSZKY BÉLA: „*A nitrobenzol tulajdonságainak megváltozása*” című tanulmánya kísérleti adatait ismerteti. A nitrobenzolt ugyanis az előállításnál egymásra ható anyagok sorrendjének fölcserélése mellett s így kétféle módon állította elő s vizsgálta, hogy a kétféle módon előállított nitrobenzokok között van-e valamelyes eltérés s ha igen, úgy ezen eltérések miben nyilvánulnak és mily fokúak. Előadó a sorrend fölcserélésével előállított nitrobenzol származékait is előállította, hogy megállapíthassa azt, vajjon a különbségek a nitrobenzol származékaira is átvihetők. A kísérleti adatokból kifolyólag megállapítható volt, hogy úgy a sorrend fölcserélésével előállított nitrobenzólnál, mint ennek származékainál különbségek vannak, azonban ezen különbségek csupán physikaiak, az anyagok chemiai tulajdonságai azonban nem szenvednek változást. Előadó a nitrobenzol- és származékainál előállott, pusztán a sorrendnek fölcseréléséből eredő változásokat a reactionál föllépő tömeghatásnak s az egymásra ható anyagok között föngő chemiai egyensúlynak, tehát a chemiai mechanikának tulajdonítja.

3. PACZ ALADÁR értekezését az „*Újabb uránvegyületekről*“ RUZITSKA BÉLA dr. ismertette. Szerző új eljárást dolgozott ki az uránsavnak polysavakká való condensálhatóságára, mely eljárással három csoportba osztható polyuranatokat sikerült előállítania. Az előállított polyuranatok megfelelő hypothetikus polyuránsavainál bizonyos szabályosságot tapasztalt, a menyiben azoknak megfelelő számú normalis uránsavból való keletkezésénél egyenkint $m-1$, $m-2$, $m-3$ számú H_2O molekulák lépnek ki. Sikerült kimutatnia, hogy a polyuránsavak keletkezésének módjai is különbözők lehetnek, míg az irodalomban eddig említett polysavaknak keletkezését — képletben kifejezve — $m-1$ H_2O molekula kilépésével járónak tekintették.